

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 12471

Tarih : 24.06.2025

30126

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Alparslan BAYRAKTAR** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **23.06.2025**

Nevroz Uysal Aslan

~~Şırnak Milletvekili~~

Şırnak ve ilçelerinde Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. (DEDAŞ) tarafından farklı alanlarda uygulanan hukuksuzluklarla sürekli olarak karşı karşıya kalınmaktadır. Son 1 yıldır, özellikle Silopi ve İdil ilçelerinde, içme suyu kuyularının elektrik faturaları fahiş fiyatlandırılmaktadır. İçme suyu amacıyla kullanılan sondaj tipi kuyuların elektrik faturaları, herhangi bir yasal dayanak olmaksızın köy muhtarlarının adına kaydedilmekte ve bu faturalar muhtarların şahsi sorumluluğuna yüklenmektedir. Dayanağı olmayan bu uygulama nedeniyle muhtarlar icraya verilmiş, mal varlıklarına haciz konulmuştur.

Örneğin, Silopi ilçesine bağlı Ribehiyê (Kavaközü) Köyü muhtarı yaklaşık 5 milyon TL'lik birikmiş fatura nedeniyle icraya verilmiş, tüm mal varlığına haciz konulmuştur. Yine aynı ilçeye bağlı Gundhedid (Ortaköy) Köyü muhtarı da 450 bin TL'lik fatura nedeniyle benzer şekilde icralık olmuştur.

DEDAŞ, muhtarlardan köy halkından para toplamalarını talep etmektedir. Oysa muhtarlar, daha önce köyde yaşamış ancak şu an başka şehirlere göç etmiş birçok ailenin bulunduğunu; dolayısıyla bu ücretlerin tahsil edilmesinin fiilen mümkün olmadığını belirtmektedir. Kaldı ki kesilen faturalar 2025 yılına ait faturalar değil yıllar öncesine dayanan fatura dönemi olup bundan mevcut muhtarların sorumlu tutulması hukuken mümkün olamayacaktır.

Muhtarların yaşananları Kaymakamlık ve Valilik makamına iletmeleri üzerine ise, yetkililer "Bu durumla ilgileneceğiz, özel şirket, hukuksuz bir uygulama ancak elimizden bir şey gelmez, DEDAŞ'a bir şey diyemeyiz" yanıtını vermiştir.

Bunun yanı sıra; köylerdeki bazı hanelere 40 bin TL ile 80 bin TL arasında değişen cezai elektrik faturaları kesilmiştir. Oysa bir hanenin yıllık elektrik tüketimi ortalama 10 ila 15 bin TL arasında değişmektedir. Fahiş faturalar, herhangi bir kaçak kullanım tespiti yapılmadan, yalnızca önceki faturaların “düşük olması” gibi şüpheli gerekçelerle yurttaşlara yöneltilmektedir.

Benzer biçimde, ilçe merkezlerindeki apartman dairelerine de topluca 40 ila 80 bin aralığında faturalar düzenlenmektedir. Tüm bunlara rağmen DEDAŞ, birçok köyün elektriklerini sistematik olarak kesmektedir. Bu kesintiler nedeniyle sıcaklığın 40 dereceyi aştığı yaz aylarında köyler hem elektriksiz hem de susuz kalmakta, tarımsal ürünler ise sulanamamakta ve kurumaktadır. Bir yandan elektrik kullanımına ceza kesilerek, bir yandan da elektrikler kesilerek yurttaşlar mağdur edilmektedir.

Bu koşullar altında DEDAŞ, bir kamu hizmeti sunan enerji şirketi değil, adeta bir tahsilat tekeline dönmüştür. Halkın yaşam hakkı, tarım hakkı ve suya erişim hakkı şirketlerin insafına bırakılmış, kamu kurumları ise bu hukuksuzluğun karşısında sessizdir.

Bu bağlamda:

1. Şırnak'ın Silopi ve İdil ilçelerinde köy muhtarlarına icra işlemi başlatılmasına neden olan elektrik borçlarının hukuki dayanağı nedir? Bu borçların doğrudan muhtarlardan tahsil edilmesi yasal mıdır?
2. Bir hanenin yıllık tüketimi 10-15 bin TL aralığında olmasına rağmen, 40-80 bin TL arasında cezai fatura kesilmesinin gerekçesi nedir? Bu faturaların hangi denetim raporlarıyla belgelendiği kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
3. Elektrik faturalarının yüksek kesildiği durumlarda, yurttaşlara fatura itirazı ve denetim başvuru mekanizmaları nasıl işletilmektedir? Bu süreçlerde bağımsız bir denetim kurulunun devreye girmesi sağlanmakta mıdır?
4. DEDAŞ'ın köylerde elektrikleri sistematik olarak kesmesi ve bu kesintilerin sıcaklık, suya erişim ve tarımsal üretim üzerindeki etkileri hakkında Bakanlığınızca yürütülen bir inceleme var mıdır?

5. Kamu hizmeti sunması beklenen bir şirketin, "tahsilat şirketi" gibi davranarak yurttaşları mağdur etmesine karşı, DEDAŞ hakkında herhangi bir soruşturma veya idari yaptırım süreci başlatılmış mıdır? Başlatılmamış ise nedeni nedir?
6. Kaymakamlık ve Valilik gibi yerel idarelerin, DEDAŞ'ın uygulamaları karşısında "Bir şey yapamayız" yönünde açıklamalarda bulunması, kamu idaresinin görevini özel bir şirkete devretmesi anlamına gelmez mi? Bakanlığınız bu durumu denetlemeyi ve kamu hizmetinin sorumluluğunu yeniden kamusal güvencelere bağlamayı düşünüyor mu?
7. Yıllar öncesine ait olduğu anlaşılan ve uzun süre tahsil edilmeyen elektrik faturalarının, göreve yeni seçilmiş muhtarlara faturalandırılmasının yasal ve idari gerekçesi nedir? Geçmiş döneme ait borçların, sorumluluğu bulunmayan kişilere yüklenmesi hangi mevzuata dayanmaktadır?